

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Leszek Matuszewski

Protokolant: p.o. stażysty Mariola Urbanowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań - Stare Miasto w Poznaniu Marka Polaka

po rozpoznaniu w dniu 23.01.2020r.

sprawy **S. M.** oskarżonego z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2019 r. sygn. akt VIII K 445/17

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. C. kwotę 516,60 złotych (z VAT) tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki sądowe postępowania odwoławczego w kwocie 536,60 złotych oraz opłatę w kwocie 1 300 złotych za II instancję i do tej kwoty podwyższa opłatę za I instancję.

SSO Leszek Matuszewski

UZASADNIENIE		
Wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 stycznia 2020 roku	Sygnatura akt	IV Ka 1179/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2019 roku, sygn. akt VIII K 445/17

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	Obraza przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # przedwczesny
2	Obraza prawa materialnego tj. art. 286 § 1 k.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # przedwczesny
3	Rażąca surowość kary	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # przedwczesny
	Zwięźle o powodach uznania zarzutów za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
	Ad 1 Sąd Rejonowy ocenił ujawniony materiał dowodowy w granicach sądowej swobody oceny materiału dowodowego. Zastrzeżenia obrońcy mają charakter ewidentnie polemiczny. Sąd Rejonowy prawidłowo odtworzył zamiar popełnienia oszustwa przyświecający podsądnemu zawierającego transakcje z pokrzywdzonym.	

Wskazują na to dowody w postaci wypowiedzi procesowych D. W. (k. 756-757), zeznania A. M. (k. 774), a także odpis wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 2 grudnia 2013 roku, sygn. akt I C 208/12 (k. 165). Z tych dowodów jednoznacznie wynika, że oskarżony żywiąc zamiar popełnienia oszustwa, wprowadził w błąd pokrzywdzoną spółkę, co do statusu lokalu i doprowadził ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Zamiar jest zaszłością psychiczną, która jest odtwarzana na podstawie okoliczności sprawy. Nie budzi wątpliwości, że podsądny był świadom tego, że nie jest właścicielem nieruchomości mieszczącej się w K., którą zbył spółce (...) . Sąd Okręgowy w Koszalinie, wyrokiem z dnia 2 grudnia 2013 roku, sygn. akt I C 208/12 oddalił powództwo o S. M. o przeciwko D. W., K. W. oraz B. O. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli. Podsądny doskonale zdawał sobie sprawę z treści wyroku, czego dowodzi, jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy treść pisma jego autorstwa z dnia 13 stycznia 2014 wzywające wyżej wymienione osoby do zapłaty. Z wypowiedzi procesowych A. M. wynika zaś, że podsądny zapewniał go, że powyższe mieszkanie jest puste i że jest jego właścicielem przedkładając wypis z księgi wieczystej. Oskarżony świadom rzeczywistej sytuacji prawnej lokalu zawarł z pokrzywdzoną spółką umowę o przeniesienie własności nieruchomości i przyjął kwotę 150.000, jako cenę za lokal.

Te okoliczności jednoznacznie wskazują na to, że żywił on zamiar

bezpośredni popełnienia oszustwa na szkodę spółki (...) sp. z o.o.

Żadną miarą nie można zgodzić się z obrońcą, że : „Krótkotrwałe przeniesienie własności przedmiotowego lokalu nastąpiło na mocy wyroku sądowego, który został uchylony na skutek wniesienia kasacji. Wobec tego nie można uznać, by D. i K. W. oraz B. O. byli przez oskarżonego w jakikolwiek sposób pokrzywdzeni”. Niekorzystność rozporządzenia mieniem należy oceniać z punktu widzenia okoliczności istniejących w czasie rozporządzania mieniem, a nie tych, które następują później (vide: wyroki SN z 30 sierpnia 2000 r. sygn. VKKN 267/00, z 5 stycznia 2006 r. sygn. IIIKK198/05 z 2.10.2015 sygn. IIIKK 148/15). Gdyby pokrzywdzony kontrahent wiedział o okolicznościach, które były przedmiotem wprowadzenia w błąd to z pewnością nie doszłoby do zawarcia umowy sprzedaży lokalu. Dlatego też zachowanie środków pieniężnych z umowy sprzedaży lokalu w celu późniejszego zwrotu pokrzywdzonemu należy oceniać co najwyżej jako dążenie do naprawienia szkody, która wystąpiła w następstwie niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Ustawowe znamię stanowiące skutek przestępstwa oszustwa określonego w art. 286 § 1 zostaje wypełnione wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, w wyniku którego dochodzi do pogorszenia sytuacji majątkowej pokrzywdzonego. Ocena, czy doszło do niekorzystnej zmiany tej sytuacji w konsekwencji rozporządzenia mieniem, dokonywana powinna

być na podstawie kryteriów obiektywnych (por. wyrok SN z dnia 30 sierpnia 2000 r., V KKN 267/00).

Pogorszenie sytuacji majątkowej pokrzywdzonej spółki wskutek oszukańczych zabiegów oskarżonego polegała na tym, że zapłacili mu kwotę 150.000 złotych za mieszkanie, które do niego nie należało. Pokrzywdzona spółka mogła za tę kwotę w tym samym czasie nabyć inny lokal mieszkalny od prawowitego właściciela i w ten sposób realizować swój interes ekonomiczny. Oskarżony swoim zachowaniem uszczuplił zasoby spółki o 150.000 złotych, nie przenosząc w zamian własności lokalu mieszkalnego. Było to ewidentnie niekorzystne dla jej interesów ekonomicznych.

Zachowanie podsądnego wywołało również ten efekt, że naraziło na stres osoby, które zajmowały sprzedany lokal, jako właściciele.

Zwrot kwoty wyłudzonej przez podsądnego można traktować jedynie w kategoriach naprawienia szkody, a nie jako okoliczność dowodząca braku zamiaru popełnienia oszustwa. Uwadze obrońcy umknęło również to, że do zwrotu kwoty doszło kilka lat po zawarciu umowy i zapłacie ceny za mieszkanie. Podsądny mógł w tym czasie obracać tą kwotą i ją zwielokrotnić. To, że jej nie wydał w okresie późniejszym po zawarciu oszukańczej umowy nie wyklucza wcale zamiaru popełnienia przestępstwa.

Zwrot wyłudzonego mienia prawdopodobnie był podyktowany grożącą mu realnie odpowiedzialnością karną. Gdyby oskarżony rzeczywiście przejmował

się tym, że nie jest właścicielem lokalu, wówczas nie zawierałby niekorzystnej dla pokrzywdzonych umowy i nie przyjmował od nich ceny za lokal.

Pozbawione znaczenia jest to, że zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oszustwa złożył D. W., a nie pokrzywdzona spółka (k. 123-125). Przestępstwo oszustwa jest ścigane z urzędu (chyba, że zostało popełnione na szkodę osób najbliższych). Świadek złożył zawiadomienie, ponieważ powziął wiedzę o przestępczym zachowaniu oskarżonego z racji działań pokrzywdzonej spółki domagającej się bezzasadnie wydania od niego lokalu mieszkalnego. Ta okoliczność nie ma żadnego wpływu na ustalenie sprawstwa, czy stopnia karygodności czynu.

Ad. 2

Autor apelacji błędnie nazwał zarzut nr 2 mianem obrazy prawa materialnego. Skarżący w istocie kwestionuje ustalenia faktyczne, co do tego, że oskarżony działał na szkodę małżonków D. W. i B. O.. Sąd Rejonowy na stronie 16 uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazał, że „Powyższym zachowaniem oskarżony działał również na szkodę właścicieli mieszkania rozporządził mieszkaniem, które nie należało do niego, a nowy nabywca domagał się opuszczenia lokalu przez pokrzywdzonych, a także wysuwał roszczenia finansowe z tytułu bezumownego korzystania z mieszkania”. Sąd I instancji w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku przedstawił inne, niż niekorzystne rozporządzenie mieniem na szkodę pokrzywdzonej spółki konsekwencje

zachowania oskarżonego. Nie należą one do znamion przestępstwa oszustwa i nie zostały podsądnemu przypisane w zaskarżonym wyroku. Zasadnicze znaczenie w sprawie ma to, że oskarżony wprowadzając w błąd pokrzywdzoną spółkę, doprowadził ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Ad. 3. Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu rażącej surowości kary. Sąd I instancji prawidłowo ocenił stopień karygodności i zawinienia podsądnego jako znaczny. Oskarżony z pełną premedytacją wyłudził mienie od pokrzywdzonej spółki, zapewniając ją wbrew prawomocnemu wyrokowi Sądu Okręgowego w Koszalinie, że jest właścicielem lokalu.

Oskarżony zachowywał się w sposób perfidny i zuchwały doprowadzając spółkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wysokości 150.000 złotych. Zachowania oskarżonego przysporzyły kłopotów nie tylko pokrzywdzonemu, ale i właścicielom lokalu, którzy musieli odpierać roszczenia nabywcy o wydanie lokalu.

Naprawienie szkody wyrządzonej pokrzywdzonej spółce nie mogło mieć wpływu na złagodzenie kary. Autor apelacji nie dostrzega tego, że nastąpiło ono dopiero kilka lat po zawarciu niekorzystnej umowy i wyłudzenia mienia. Nie można zatem przeceniać postawy oskarżonego.

Z tych powodów, kara 1 roku i 6 miesięcy jawi się jako sprawiedliwa odpłata za wyrządzone zło. Sąd Rejonowy słusznie zdecydował się na zawieszenie wykonania kary, ustalając okres próby na 4 lata. Oskarżony dał się poznać jako

osoba wyrachowana i do pewnego stopnia zdemoralizowana. Okres próby musi być zatem odpowiednio długi, aby sprawdzić, czy zasłużył na dobrodziejstwo probacji.

Sąd meriti orzekł również słusznie karę grzywny. Ilość stawek i jej wysokość utrzymuje się w granicach sądowej swobody wymiaru kary. Sąd Rejonowy słusznie ustalił ilość stawek na 100 z uwagi na znaczny stopień karygodności i zawinienia. Wysokość stawki odpowiada zaś możliwościom zarobkowym podsądnego. Jest on osobą młodą i nie ma nikogo na utrzymaniu.

Wniosek	
2. zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu zaskarżonym wyrokiem czynów	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
3. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny,	

	<p>częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
	<p>Sąd Rejonowy przeprowadził w sposób prawidłowy i wyczerpujący postępowanie dowodowe.</p> <p>Ujawnione dowody zostały ocenione w granicach sądowej swobody oceny materiału dowodowego.</p> <p>Kara pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono nie razi swoją surowością. Utrzymuje się w granicach sądowej swobody wymiaru kary.</p>	
Lp.		

<i>Okoliczności Podlegające UWZGLĘDNIENIU Z uRZĘDU</i>	
1.	

Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
4. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Punkty I i II wyroku	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
<p>Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo. Sąd I instancji rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał winę i sprawstwo podsądnego S. M. . Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd I instancji jest wnikliwa w tym zakresie i nie wykazuje żadnych błędów logicznych, utrzymując się w granicach swobodnej oceny dowodów chronionej art. 7 k.p.k. Przedmiotem rozważań Sądu były dowody zarówno na korzyść oskarżonego , jak i wszelkie dowody im przeciwne. Wszystkie te dowody zostały ocenione zgodnie z zasadami logicznego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego z uwzględnieniem zasad wynikających z art.2, 4 k.p.k. i 5 § 2 k.p.k. W toku postępowania rozpoznawczego nie doszło również do naruszenia prawa do obrony w taki sposób, aby uzasadniało to uchylene zaskarżonego wyroku i umożliwienie podsądnemu udziału w postępowaniu rozpoznawczym.</p> <p>Na to, że podsądny popełnił przypisane mu przestępstwa wskazują ponad wszelką wątpliwość relacje A. W., K. W., a także zgromadzone dokumentacja między innymi odpis wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 2 grudnia 2013 roku, sygn. akt I C 208/12.</p> <p>Zastrzeżenia obrońcy, do których Sąd odwoławczy odniósł się szczegółowo we wcześniejszej części uzasadnienia nie podważyły zaskarżonego wyroku.</p>	

<p>Kara pozbawienia wolności 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu nie razi surowością. Przeciwnie, jawi się jako bardzo wyważona. Podsądny doskonale zdawał sobie sprawę ze znaczenia swojego postępowania, wiedział, że wprowadza pokrzywdzoną spółkę w błąd, co tego, że jest właścicielem lokalu. Zwrot wyłudzonej kwoty kilka lat po dokonaniu niekorzystnego rozporządzenia mieniem należało uznać za okoliczność, która miała ograniczony wpływ łagodzący na wymiar kary.</p> <p>Również pozostałe rozstrzygnięcia, jako odpowiadające prawu zostały utrzymane w mocy przez Sąd II instancji.</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	

<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</p>		
<p>1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylecia</p>		
<p>2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylecia</p>		
<p>3.1.</p>	<p>Konieczność umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem</p>		

szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2	Sąd Okręgowy na podstawie §14 ust.2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu (Dz.U. z dnia 3 października 2002 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata, obrońcy z urzędu P. C. kwotę 516,60 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz na podstawie art. 1 , art. 2 ust. 1 pkt 4 , art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 10 stycznia 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki sądowe postępowania odwoławczego w kwocie 536,60 zł oraz opłatę w kwocie 1 300 złotych za II Instancji i do tej kwoty podwyższył opłatę za II instancję

7. PODPIS

SSO Leszek Matuszewski